

BEZBOLNO I BEZ RIZIKA

Prvi u Europi! Zagrebačka klinika novim uređajem skinula je dioptriju u samo 17 sekundi

Piše: Ivana Krnić   Objavljeno: 04. ožujak 2023. 13:47

Nikica, Krešimir i Ivan Gabrić

Marko Miscevic/CROPIX

Svaki je pacijent postigao 100 posto vida, bez ikakve komplikacije. **Vanutra možete živjeti bez ogrančenja, kaže dr. Ivan Gabrić**

Operacija traje 17 sekundi. Bezbolna je, oporavak se mjeri u satima, a rizika za pacijenta gotovo da i nema. Riječ je o laserskom uklanjanju dioptrije uređajem treće,

najnovije, generacije kojim pacijent u potpunosti odbacuje leće i naočale i već sljedećeg dana može obavljati sve aktivnosti. Naime, Johnson&Johnson posljednjih pet godina u Indiji i Singapuru razvija laser Eliteu, a odabrali su Kliniku Svjetlost kao partnera, da bude prvi centar na Zapadu i sjevernoj polutki svijeta da odradi daljnje unapređenje i istraživanje uređaja.

- Riječ je o prvom takvom uređaju u Europi, koji još uvijek nije na prodaju. Samo istraživanje započeli smo prije mjesec dana, a trajaće godinu dana, nakon čega će laser biti stavljen na tržište i prodat će se u tisućama primjeraka. Stoga mogu reći da se u našoj Klinici stvara budućnost laserske tehnologije za sljedećih deset godina - kaže dr. **Ivan Gabrić**, koji je prvi i jedini oftalmolog koji je imao priliku raditi na novom laseru u Europi, ali i Americi, Južnoj Americi te Africi. Svjetlost je već dugi niz godina edukacijski i razvojni centar medicinskog lidera - Johnson&Johnson, tek drugi takav u cijeloj Europi. Kroz godinu dana istraživanja za svakog pacijenta koji bude operiran na Eliti prikupljat će se podaci koji se u konačnici šalju i Američkoj agenciji za hranu i lijekove (FDA) kako bi laser ušao u široku primjenu.

Rezultati su znanstveno izvrsni - svaki pacijent je postigao 100 posto vida, bez ikakve komplikacije. Koliko je zahvat bezbolan govori i činjenica da se anestetik nakapa u oko.

- Započeli smo aktivnu fazu razvoja novog uređaja za lentikularnu kirurgiju. Ono što je posebno jest da se aktivno razvija novi niskodozni protokol za ovaj laser kako bi rezultati bili još brži i još bolji - kaže dr. Gabrić. Iako lasersko uklanjanje dioptrije postoji desetljećima i svima je bio isti cilj, ukloniti dioptriju, svakom novom generacijom postižu se bolji uspjesi. Kao i kod mobilnih telefona, svakom generacijom laseri su bolji i imaju više funkcija, što u konačnici znači bolji vid i sigurniji zahvat.

Prvi u svijetu

Primjerice, na prvoj generaciji zahvata - površinskim metodama (PRK), oporavak kod pacijenata bio je dug, pacijent je osjećao bolove, oko je dugo bilo suho, a dioptrija se vraćala. U drugoj generaciji metoda (LASIK), naravno, bilo je poboljšanja, brži oporavak vida, manje boli, no postojao je rez na površini rožnice. Treća generacija metoda, na tržište, pa tako i u Svjetlost je stigla 2012. godine, no laser Zeiss VisuMax 500 nije zadovoljio kriterije.

- Nismo bili zadovoljni rezultatima, posebno kod tretmana astigmatizma, pa smo odustali od uređaja i metode jer su rezultati lošiji od očekivanih - kaže dr. Gabrić.

Naime, upravo je u Zagrebu, u Svjetlosti, pred tri godine prva u Europi, a druga u svijetu izvedena SmartSight lentikularna operacija treće generacije na Schwind Atos laseru.

- Taj laser predstavlja prvi novi laser za lasersko skidanje dioptrije treće generacije i značajan je iskorak od ranije dostupnog VisuMax 500 uređaja zbog integrirane kontrole astigmatizma te digitalne navigacije za kirurga. Atos je vrlo brzo postao uređaj izbora za veliki broj kirurga, a Svjetlost kao vodeća oftalmološka ustanova u svijetu od kompanije Schwind dobila je status referentnog i razvojnog centra - kaže dr. Ivan Gabrić i pojašnjava da zagrebački pacijenti imaju pristup najnovijim protokolima, ali i najboljim uređajima koje nudi ova njemačka kompanija.

No osim što ga koriste, njihov tim aktivno je sudjelovao u razvoju uređaja koji je danas dostupan na svim kontinentima i da je dio njihovog DNA ugrađen u svakih zahvat na ovom uređaju. Svjetlost u Zagrebu jedan je od 70 centara koji posjeduje Schwind Atos i jedan od pet koji rade na najnovijem Johnson&Johnson Elita laseru. Njihova tehnološka superiornost definira sljedećih 10 godina cijele jedne grane oftalmologije. No ništa od toga ne bi bilo moguće da iz sve te tehnologije ne stoji stručan tim.

Prof. Nikica Gabrić sa svojim timom - danas u Svjetlosti stasa sedma generacija oftalmologa koji su došli ravno s fakulteta

- Ono što želim naglasiti jest da odlazak na lasersko skidanje dioptrije nije nešto što pacijent treba da bi mu se spasio život. To je osobni izbor svakog pojedinca koji želi smanjiti svoju ovisnost o pomagalu. I upravo tu je naša odgovornost jer diras zdravo oko da bi nekome uklonio potrebu za naočalama ili lećama - kaže dr. Ivan Gabrić i dodaje da je to jedan od glavnih razloga njihovog stalnog unapređenja. Ono što valja naglasiti jest da nisu svi kandidati za ovaj laser. Uklanjaju se samo minus dioptrije od 1 do 10 i astigmatizam do šest, a kandidati ne bi trebali biti stariji od 45. Naime, nakon te dobi ugrađuje se multifokalna leća koja doživotno rješava čitanje na svim udaljenostima.

Kad je prije 25 godina prof. **Nikica Gabrić**, osnivač i ravnatelj Klinike Svjetlost, napravio prvo lasersko skidanje dioptrije u regiji nije niti slutio da će baš u Klinici koju je započeo biti razvijana nova, treća generacija procedura za lasersko skidanje dioptrije.

- Ovo nije priča samo o zadnjih 25 godina i inovacijama koje su prof. Gabrić i njegov tim donijele u regiju ili o inovacijama koje pokazuju svijetu, ovo je priča i o novom generaciji liječnika koji predstavljaju budućnost oftalmologije. Danas s ponosom možemo reći da je u Svjetlosti u Zagrebu budućnost već sad dostupna - kažu iz Klinike. Prof. Gabrić je od prvog dana smatrao da je budućnost oftalmologije u mladim liječnicima.

- Mladi ljudi sposobni su brže svladati nove tehnologije, a da se pritom ne boje učiti. Stariji liječnici često uđu u zonu komfora, rade nešto jako dobro, no strah ih je probati novo da netko ne vidi kako uče ili rade pogreške. Mladi su ljudi slobodni takvog ega i vrlo brzo svladavaju nove tehnologije, dapače često ih i unapređuju kao što trenutno čine s ovom trećom generacijom zahvata.

Novi trendovi

U svakom poslu morate pratiti trendove, prije 26 godina sjeo sam na avion i otišao u Japan da bih svladao prvu generaciju laserskog skidanja dioptrije - kaže prof. Gabrić i dodaje kako danas u Svjetlost dolaze iz Japana, Koreje, Amerike, Omana, Njemačke, Austrije i od njih uče kako raditi treću generaciju zahvata.

- U mom profesionalnom vijeku doživio sam da od onoga koji prati trendove sad vodim ustanovu koja postavlja svjetske trendove. Ja vjerujem da su mladi ljudi koji ovdje rade stvarno budućnost ove struke. Naime, uspjeli su u natjecanju s tisućama drugih centara izboriti ne jedan, nego razvoj dva nova lasera za skidanje dioptrije. Prije 26 godina, da mi je netko rekao da će u Hrvatskoj biti dvije najjače kompanije u mojoj struci, rekao bih da to nije realno. No trud, prednost i kvaliteta prepoznati su ne samo od pacijenata, već i od oftalmološke zajednice - ističe prof. Nikica Gabrić. Danas u Svjetlosti stasa sedma generacija oftalmologa koji su došli ravno s fakulteta. Kao ustanova prošli su dug put razvoja i dokazivanja kako na tržištu, akademskoj, profesionalnoj i sad industrijskoj razini.

- Zamislite da ste razvijali uređaj koji će se koristiti oko 200.000 puta godišnje (Schwind Atos) i vjerojatno više od 500.000 godišnje (J&J Elita). To je 700.000 operacija na godinu na čiji ste direktno utjecali svojim savjetima i komentarama prema razvojnog timu. Za jedno 10 godina ono što je razvijeno ovdje u Zagrebu bit će odgovorno za više od 7.000.000 operacija i dio mene i cijelog ovog tima bit će ugrađen u svaki taj zahvat. Svjetlost je danas najopremljenija oftalmološka kuća u svijetu. Nigdje u svijetu ne postoji sve ovo na jednom mjestu. Tim koji ovdje radi ima pristup tehnologiji koju će njihovi kolege tek krenuti savladavati u nekoj godini. To znači da naši pacijenti imaju najmoderniju skrb na svijetu - kaže dr. Ivan Gabrić, prvi kirurg u svijetu koji je na Eliti izveo low-energy Silk zahvat.

Osim u laserskom skidanju dioptrije, Johnson&Johnson prepoznao je Svjetlost kao globalnog lidera te ju je proglasio edukacijskim centrom ne samo za lasersko skidanje dioptrije, već i za ugradnju leća kod operacija i operacija za čitalačku dioptriju. Profesor Gabrić je još uvijek osoba u svijetu po ugrađenim Synergy lećama nove generacije kakve i sam ima ugrađene u svoje oči. Također, povjerenje za ovaj tip zahvata prof. Gabrić i timu iz Svjetlosti povjerali su **Tim Roth**, **Esai Morales**, **Ivana Trump**, **Franco Nero**, **Armand Assante** i mnoge druge slavne osobe. Prije više od 35 godina nastala je prva generacija laserskog skidanja dioptrije, površinska PRK metoda. Ona je obilježila devedesete prošlog stoljeća i napravila revoluciju. Prvi put su ljudi koji su imali neku dioptriju mogli bez pomoći naočala ili leća vidjeti. Prvu generaciju zahvata obilježili su razni pokušaji da se ubrza cijeljenje i nelagoda, ali i unaprijede laseri kako bi bili precizniji. Naime, ti su laseri ovisili o relativno primitivnim računalima pa nisu nudili pomoć kirurgu u kontroli zahvata.

Danas se površinske metode rade kod ljudi s tankom rožnicom ili zbog nekih drugih ograničenja poput ožiljaka. Druga generacija laserskog skidanja dioptrije bila je krajem devedesetih i početkom dvije tisućitih, radi se o LASIK metodi. LASIK je naglo stekao popularnost jer je omogućavao brži oporavak, bolju stabilnost rezultata. Paralelno su računala koja su upravljala laserima postala brža pa su počela pratiti oko pacijenta i nuditi opcije rješavanja drugih smetnji osim dioptrije. Prve LASIK zahvate radilo se s kombinacijom excimer lasera i električnog nožića, mikrokeratoma koji je u zadnjih desetak godina gotovo potpuno zamijenjen Femtolaserima koji rade prvi korak operacije. Femto-LASIK je danas zlatni standard za laserske operacije i u Hrvatskoj ga je Svjetlost uvela 2010. Femto laser Treća generacija laserskog skidanja dioptrije - lentikularna ekstrakcija, predstavlja ideju da lasersko skidanje dioptrije radi samo jedan laser - femto laser.

Također, ta je metoda minimalno invazivna, za razliku od LASIK gdje se na površini oka formirali mali poklopac, u lentikularnoj operaciji dioptrije se "izvlači" kroz mali rez od 3 milimetra. To predstavlja najmanje invazivni, a ujedno i najsigurniji tip skidanja dioptrije. Zbog minimalne invazivnosti već sljedeći dan pacijenti se mogu vratiti svim svojim obavezama i aktivnostima, nema rizika pomicanja poklopića kao kod LASIK metode, a i ova metoda povezana je s najmanjim rizikom za razvoj suhog oka. Prvu lentikularnu operaciju u Hrvatskoj napravila je doc. **Maja Bohač** u Svjetlosti još davne 2012. godine na Zeiss VisuMax 500 uređaju.

U međuvremenu je lentikularna metoda zbog nemogućnosti preciznog tretiranja astigmatizma izgubila elita u odnosu na Femto-LASIK. Razvojem tehnologije i dolaskom VisuMax 800, J&J Elita i Schwind Atos lasera, a u zadnjih dvije godine lentikularna kirurgija polako postaje zlatni standard te realna i stvarna budućnost laserskog skidanja dioptrije.